

„Edinost“

z njo enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 3 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnino brez priložene naročnine se oprava ne odra.

Do tobakarnah v Trstu se prodajajo poštne številke po 6 stotink (3 avč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbe.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnštvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnštvo, in sprejemanje inšercij v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Iz deželnege zbora istrskega.

Učiteljše v Kopru.

Poslanci Josip Kompare in tovariši so stavili nastopno interpelacijo:

Učiteljše v Kopru ima tri jednako-pravne in jednakoveljavne oddelke: italijanskega, slovenskega in hrvaškega. Ta e. kr. zavod za mučenje slovenskih in hrvaških dijakov ima na fačadi napis in sicer le nemški in italijanski.

Nemški napis je popolnoma neopravičen, ker ta e. kr. zavod ni nemški in tudi ne za Nemce. Res je sicer, da se je v najnovejšem času nemščina začela urivati prav intenzivno. Posledica temu urivanju nemškega jezika je, da dijaki propadajo, kar se je koncem minulega šolskega leta — na žalost — dogodilo v velikem številu. Ali povdarjamo, da e. kr. učiteljše ni nemški zavod.

Vsled tega interpelirajo podpisani:

Ali hoče e. kr. vlada učiniti potrebne korake, da e. kr. učiteljše dobi jednako-praven slovenski napis?

Ali hoče e. kr. vlada zaukazati, da se briše nepravilni nemški napis?

Ali hoče e. kr. vlada ukreniti primerne korake, da se ublaži silna strogost za nemščino.

Dogodki v Dekanih.

Isti poslanci so stavili nastopno interpelacijo:

Dne 5. avgusta t. l. so odborniki občine Dekani v občinski seji soglasno izrekli nezaupanje svojem županu, in hoteli, da se isti suspendira od občinske uprave. K temu postopanju prisilila je odbornike silno neredna uprava občinskega imetka od strani župana. Kakor v odziv na to sejo je deželni odbor poslal deželnega revizorja, da pregleda občinsko upravo.

Deželni revizor je našel preko sto dejstev, ki jasno dokazujejo, v kak nered je župan spravil občino. Med mnogimi protizakonitimi fakti navedemo tu nekoliko najbolj kričavih:

1. Marija Mahnič, vdova po pok. županu, je povrnila občini 143 gl., a župan ni tega zneska nikamor vknjižil.

2. Po pok. župniku Matijanu prejel je župan 1458 gl., kupil za 1000 gl. obligacij, a za drugih 458 gl. še le čez 18 mesecev. Ta čas je sam rabil ta denar.

3. Agitatorju pri volitvah za njegovo osebo plačal je 7 gl. iz občinske blagajne.

4. Za nakaznice za sol je bil od tajnika in od ljudij še posebej plačan.

PODLISTEK

Zaradi njene drznosti.

Spisala Vanda.

Odšel je. Odšel — za vedno. Ni ga bilo več naslednjega dne ob navadnem času; ne, ni ga bilo in ni ga bilo nikoli več...

Listek, ki ga je postarni baronici Teodori de Carmuffi donesel sluga, je bil usoden. Neko nujno opravilo zvalo ga je, kakor je naznanjal na listku, domov, ne dopustivši mu niti toliko časa, da bi se mogel posloviti osebno pri prijaznih ljudeh.

Kratko je bilo besedilo na listku in jednostavno; a Kamili je pravil ta listek mnogo, mnogo več, pravil jej je, da je le njen večerajšnji prenatrpani čin pravi vzrok njegovemu odhodu; pravil jej je, da je bila z večerajšnjim dnem porušena njena sreča.

»Odšel je!« vzdihnila je deklica na tihem, medtem ko se je na njenem obrazu pokazal boj, ki ga je občutila njena uničena duša.

Kakor je postarno, resno lice njene matere izražalo mirnost, hladnokrvnost — indiferentizem, baš tako odločno je odsevala iz

5. Komisijski stroški za pregled ceste Podpeč-Praproče so za župana dvakrat vknjiženi in dvakrat plačani.

6. Za potnino v Koper je občinski zbor dovolil županu 3 gl., a on je jemal po 9 do 12 gl. Ravno tako je jemal več potnine za v Trst.

7. Anton Pizziga je plačal občini dolg v znesku 79 gl. 46 nvč., a župan jih ni dal vknjižiti.

8. Delavske knjižice stanejo 12 nvč., a on zahteva od ubogih delavcev 20 nvč.

9. V letih 1899—1900—1901 je prejel razne zneske za prodano pašo v davčni občini Dekani; ti zneski pa niso nikjer vknjiženi.

11. Znesek 5 gl., ki mu ga je doposlalo e. kr. okrajno sodišče kakor globo Antona Miklavčiča, da jo razdeli siromakom, dal je zopet Antonu Miklavčiču, ki je bogat.

12. Za svojega brata Matijo, ki je dober posestnik in kapitalist, plačal je bolnišniške stroške iz občinske blagajne.

13. Volilec svoje stranke za volitve, jedačo in pijačo, je izplačal iz občinske blagajne 189 gl. 35 nvč., za jedačo in pijačo na dan volitve župana: odbornikom K 96-24, e. kr. okrajnemu glavarju, g. vitezu Schafenhauerju, dve butiljki v znesku K 3-38. Vse to je plačal iz občinske blagajne.

Povdarjati treba posebno, da je fakta sub 1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 in — 13 župan sam priznal.

Ker je bila občina, kakor dovolj razvidno, po županu oškodovana —

ker je župan zlorabljal svojo oblast, izplačevaje si več svote, nego so mu bile nakazane —

ker je trosil občinski imetek v nezakonite svrhe in za nezakonite čine —

ker je župan kršil § 66 občinskega reda za Istro —

ker na utoka, vložena na deželni odbor proti tem neredom že 27. julija 1900 in 20. marca 1901, dež. odbor še danes ni odgovoril vprašajo podpisani:

Ali hoče deželni odbor storiti vse potrebne korake v dogovoru s ces. kr. vlado:

1. da se župan odstrani, kakor to želi občinski zastop?

2. da župan občini storjeno škodo povrne in

3. da se proti županu postopa sodbenim putem?!

O p o m b a. Čitatelj je že opazil morda, da v tekstu manjka 10. točka. Povdariti moramo, da smo mi priobčili, kakor smo prejeli, ker nismo hoteli nič spreminjati. Uredništvo.

dekličinega obličja sama bôl, tuga in užaljeni ponos. V tem trenutku je zrla v svet vse drugače in baš zato je čitala tudi drugače izraz onih vrstic, ki so pravile njeni roditeljici samo to, da ga neko posebno opravilo tira domov. Kakor se je njeni roditeljici videla stvar povsem priprosta, umljiva, naravna, zazdela se je deklici baš tako stroga, neodpustna in neprimerna.

Odšel je — da, odšel in ona se je mahoma zavela krutosti, ki jej predočuje, da ne bo več onega, kateri jej je bil do sedaj vse in ki jo je navdajal sladko zavestjo, da je ljubljena, kar je spoznala že ob njegovem prihodu, v njegovem vedenju, njegovem izrazitem pogledu. In ko je čutila, da nikoli, prav nikoli več ne bo njenega uzora, se jej je dozdevalo, da zre pred sabo črn svet! Hipoma je čutila v srcu skelečo bol, da je ostala kakor obstreljena — brez moči, na mestu in se naposled kakor senca, polagoma pomikala, do svoje sobice, v kateri je na nizkem naslanjaču še dolgo, ječe, vzdihuje plakala, kakor da se je pogreznil ves svet ter pogoltnil seboj njeno največjo dragocenost.

»Ne bo ga več!« je zastokala opeto-

Politični pregled.

V TRSTU, dne 19. septembra 1901

Deželni zbor istrski. (Zaključek poročila o seji dne 17. sept.) Na činični govor razburjenega odbornika Tomasija je odgovarjal dr. Stanger mirno in dostojno. V italijanskem jeziku jim je dokazal, da so bila očitanja Tomasijeva najlepša obramba hrvaškega gimnazija v Pazinu.

Dr. Stanger je opozoril, da je bila pravzaprav razprava le o zaključnem računu, ne pa o hrvaškem gimnaziju v Pazinu ter je rekel približno to-le: Da se je hrvaških dijakov en dan oglasilo mnogo — baje 125 — je-li to kaj hudega? Da so reveži, to je sicer žalostno, a ni njih krivda. Niso zakrivali oni, da se Istra nahaja na robu propada. Upati pa smemo, da se s pravo kulturo, kateri je namenjen hrvaški gimnazij v Pazinu, sčasoma povzdigne tudi blagostanje dežele, da potem ne bodo več mogoča taka očitanja. — Reklo se je, da so dijaki malo izobraženi. To je morda res; ali kaj hočete? Nimamo šol. Osemnajst tisoč istrskih otrok živi brez šolskega pouka, ker deželni odbor, vključ s šolskim taksam, nima denarja za ljudske šole, kar je obžalovati toliko bolj, ker so sinovi naših ubogih kmetov nadarjeni, o čemer priča že dejstvo, da so se baje (kakor je trdil g. Tomas) neki dijaki hrvaškega gimnazija v petih dneh naučili toliko, kakor se naučijo drugod otroci tekom 5 ali 6 let, tako, da so bili sposobni za vstop v gimnazij. — Očita se hrvaškim dijakom, da nimajo primernih stanovanj. Seveda ni dovolj prostora, to pa vsled tega, ker se je za hrvaški gimnazij ustanovil še italijanski gimnazij samo v ta namen, da se kakih 10 do 11 sinov italijanskih družin reši pred slavizacijo. Jaz umejem to, da se je hotelo rešiti tudi to piščlo število in umejem tudi hvaležnost dotičnih družin. — Reklo se je, da so hrvaški dijaki malo olikani, da se morajo še le učiti »rudimente civilnega življenja«.

Posl. Kompare: Gigli niso...!

Posl. dr. Stanger: Tudi to je nesreča, ki se lahko in hitro popravi; a to niti ni nova priklada, ako dečki s kmetov ne poznajo tistega odbrano finega nastopanja kakor dečki iz mest. — Očitano se je, da v hrvaškem gimnaziju ni mnogo dijakov iz samega Pazina; a gospod predgovornik je pozabil, da je vlada hrvaški gimnazij ustanovila za vso deželo.

Poslanec dr. Bennati: Pa ni bilo potrebno.

vano. »Ah, ne bo ga več, njega, katerega tako neizmerno ljubim.«

In res: ni ga bilo več.

Hitel je proč od nje kljub temu, da je vihral v njem boj požrtvovalnosti; kljub temu, da ga je oživljala misel nanjo z najlepšimi spomini in ga je vse prepričevalo, da jo ljubi kakor preje; kljub temu, da ga je neka tajna moč vlekla v njeno bližino in je za vsaki korak, ki ga je oddaljeval od nje, bolj uvideval, kako gorko jo ljubi, in ga opozarjal, da ga bo tudi na tujem navdajal spomin na njo. Ostal je krut sam sebi, krut tudi njej, da se niti za hip ni pokesal radi strogega nepremišljenega dejanja.

Odšel je, odšel za vedno, kajti dnevi po njegovem odhodu so se izpreminjali v tedne in mesece. Pohajal je daleč po svetu zamišljen po svojih potih.

Želja po osveti se je porodila tudi v njeni duši, a ves oni strup, s katerim je osveta omakala njeno dušo, jej je bil sladak. Maščevati se hoče, četudi le nad seboj, da le kljubuje sebi, svojemu življenju. Izgubila je itak z onim svojim činom — vse!

(Pride še.)

Posl. dr. Mate Trinajstić: Glejte poslanca pete kurije!

Posl. Spinčić: Samo za polovico prebivalstva!

Govor dra. Stangerja je napravil globok utis na galeriji in na italijanske poslance, od katerih se je zlasti dr. Ghersa odlikoval po ponesrečenih mej-klicih. Odbornik Tomasija je čutil potrebo, da se opere obdolžitve, da je hrvaškim dijakom očital revščino. On da je hotel le pokazati nesoglasje med poročilom vit. Klodiča, ki je poročal vladi, da so dijaki hrvaškega gimnazija sami sinovi premožnejših roditeljev, in mej resničnim stanjem. No, to opravičevanje se odborniku Tomasiju ni posrečilo, kajti kdorkoli ga je preje slišal, je dobil utis, da Tomas z največjim zaničevanjem govori o revnih kmečkih fantičih. Jeza je pač bila gospoda odbornika zavela malo predaleč, kar je spoznal še le, ko so ga drugi opozorili na to, kaj je rekel. Ponovil pa je o tej priliki obdolžitve, da so se v hrvaški gimnazij sprejemali dečki, ki niso imeli za seboj ljudske šole ter je imenoval to — go-ljučijo.

Tudi dr. Costantini je čutil potrebo, da se blamira. Rekel je, kako se je govorilo nedavno v parlamentu, da italijanski gimnazij vsprejema pene iz hrvaškega gimnazija. To pa da ni res. Te dni da je prišel na italijanski gimnazij neki oče s svojim sinom ter prosil, da poslednjega sprejmejo v šolo. Rekel je, da so mu na hrvaškem gimnaziju bili zagotovili —, in sicer sam prof. Spinčić, — brezplačno oskrbo, a niso mu dali niti novčiča. Sedaj pa bi hotel plačati 30 gl. na mesec, samo, da mu sprejmejo dečka v italijanski gimnazij. (G. doktor! Ali verujete, kar [ste rekli? Mi ne poznamo istrskega kmeta, ki bi rad plačal šestdeset kron na mesec za sina v nižji gimnaziji, pa makar bila italijanska! Op. ur.)

Na to se je oglašil gosp. prof. Spinčić: »Visoka zbornica!« (neopisno ropot.)

Prof. Spinčić: »Ker je spoštovani gospod dr. Costantini omenil neko reč o meni, da baje nisem bil mož-beseda, mu moram povedati, da je to, kar je rekel o meni, gola laž.« (Zopet neopisno ropotanje, drsanje z nogami semtertje, žvižganje, kašljanje; italijanski poslanci hodijo semtertje; Bennati skače kakor verveica od ene galerije k drugi. Predsedniku se ne zdi potrebno opominjati galerije. Prof. Spinčić je prenehal za nekoliko trenutkov, potem pa nadaljeval: »Reči pa mu moram tudi to, da se meni zdi nečastno, da take reči spominja [tukaj«. (Ropot.) Hočem tudi odgovoriti na neke reči, ki jih je navedel dr. Tomas.« — (Gornja scena se ponavlja. Galeriji, da-si slabo obiskani, razpolagati z dobrimi pljuči in belimi, močno okovanimi podplat.) Prof. Mandić kliče: Fakini! Prof. Spinčić: Vi gospodje iz deželnege odbora....

(Žvižganje, drsanje po nogami; italijanski poslanci se glasno pogovarjajo med seboj, samo g. predsednik si je očuval stočen mir, kakor da ga vsa praska nič ne briga. Z galerije je nekdo zaklical: Govorite italijanski!)

Prof. Mandić: O seveda! Baš vas bomo poslušali!

Predsednik strogo zavrača Mandića.

Prof. Mandić: Če sme oni z galerije govoriti, smem tudi jaz!

Predsednik ponovno opominja profesorja Mandića.

Prof. Mandić: Tiste fakine puščate govoriti in razbijati, a nam ne dajate možnosti, da bi se posluževali svoje pravice. Čemu pa ste Vitukaj, gospod komisar Fabiani?!

Namestniški svetnik Fabiani: To ni moja stvar. To je njegova stvar (kaže na predsednika).

Prof. Mandić: Še pokriva jih!

Neki suženj Bennatijev, katerega je bilo pogosto videti občevariti s tem poslaneom, kliče z galerije ob strašnem divjanju Buffon! — (Predsednik da sprazniti galerijo s stoječim občinstvom. Njeno delo nadaljuje fino občinstvo na boljši galeriji. Zlasti koperske dame so neprekosljive v prirejanju protislovanskih demonstracij. Prej nego so upešale te drobne stvari, dobile so pomoč. Še se niso namreč zaprla vrata »slabše« galerije za razgrajati, že so se jim gostoljubno in širom odprla vrata »boljše«. Fakini so avanzirali v »avtoritete«, za katere so baje rezervirani sedeži. Nam se le čudno zdi, čemu vsa ta komedija. Čemu sploh gospod predsednik izpraznjuje galerijo, ako njegovi gasilec tudi brez vstopnice spuščajo fakinažo na rezervirane prostore?)

Prof. Spinčič: Gospodje iz večine in zlasti g. spodje iz deželnega odbora, namesto da bi odgovarjali na pripombe in prigovore, ki jih je napravil dr. Stanger v svojem in našem imenu...

Prof. Mandić: Vidite, je že tam tisti s te galerije (kaže na največjega razgrajata, ki že na boljši galeriji govori z Bennatijem).

Prof. Spinčič: ... zveli so vso razpravo na drugo polje in s tem najbolj potrjujejo...

(Sicer trko mirni in dostojni dr. Glezer je že tudi zbesnel ter kliče: Nimajo poguma, da bi nam odgovarjali v jeziku, ki ga umemo!)

Prof. Mandić: Učite se našega jezika. Mi smo se naučili vašega!

Prof. Spinčič kliče: Od hrvatskega naroda živijo, a hrvatskega jezika ne morejo slišati! (Galerija kliče med divjaskem ropotom: Rusi, marijonete!)

Predsednik da sprazniti boljšo galerijo, a samo do polovice.

Prof. Mandić: Venti secoli di cultura!

Prof. Spinčič je nadaljeval ter izvajal:

Mesto da je odgovarjal na prigovore glede deželne uprave, je posl. Tomasi zvel razgovor na hrvatski gimnazij, ki ga je c. k. vlada ustanovila 40 let pozneje, nego je poskrbela za Italijane v Istri, ustanovivši gimnazij v Kopru, za kateri gimnazij deželni odbor oziroma dežela ne plačuje niti novčiča in za katerega se nimajo nič brigati ali skrbeti.

Kdo drugi je pripovedoval kako »štorigo«, pa tako mislijo, da so pobili dokaze dra. Stangerja. S tem so italijanski poslanci dokazali sami, da je vse opravičeno, da je vse resnica. Kar se tiče predbacivanja, da so dijaki hrvatskega gimnazija revni, menim, da bi bilo lažje in spodobneje, mesto da brijejo norce iz nas in naše revščine, ako bi skrbeli za povzdigo blagostanja v deželi, ako bi nam pomagali, da povzdignemo prebivalstvo materialno in duševno, da nam ne bo treba nabirati podpore po goldinarjih in krajcarjih. Zakaj ne dajajo podporo tudi našim dijakom? Zakaj samo italijanskim?! Naše nezaupanje je torej opravičeno! Mi moramo torej protestovati, kajti take uprave, kakor jo ima dežela istrska, je ni na vsem omikanem svetu. In taki upravi stojite Vi — tu je govornik apostrofiral deželnega glavarja — komendant, na čelu!!

Poslanec Spinčič je tako res divno ožigosal njih, ki niso le tako trdosrčni, da tišče narod naš v revščini, ampak so vrhu tega še tako cinični in brutalni, da brijejo norce iz te revščine in da žalijo narod radi tega, ker je — revež, a revež po njihovi krivdi.

Še jeden dogodek naj zabeležimo tu iz te seje, ker je značilen za ciničen in komedijsko signorije. Posl. Kozulič je interpeliral radi postopanja kurata Toso v Novi vasi pri Poreču. Ta svečenik, ki je tudi mej tistimi glasovitimi »boritelji za krščansko resnico«, je v tamošnji cerkvi popolnoma izdal slovenski jezik iz cerkvenih obredov, (da-si je prebivalstvo v Novi vasi izključno slovensko) ne mené se za ukaze škofa. Izven cerkve se udeležuje shodov, ki se nehujejo pretepom. Interpelant zahteva od oblasti, naj posežejo vmes! Predmet tej interpelaciji je gotovo veličen, a tajnik posl. Vareton je igral komedijo, ko je čital to interpelacijo. Akcentuiral je tako, da je pačil — zlasti, ko je izgovarjal ime kuratovo — da so se spodje iz večine prisrčno smejali in se izborna zabavali.

Saj pravimo: povsodi so komedijasi! Danes je zopet seja.

Volilni kompromis v veleposestvu na Češkem je baje gotova stvar. Tako

zatrjuje vsaj dunajski listi. Od 54 mandatov nefidejkomisnega veleposestva jih dobi takomenovana ustavoverna stranka 21. »Neue Freie Presse« javlja nadalje, da sti se obe stranki veleposestva dogovorili, da v deželnem zboru skupno staviti predlog za sprejembo deželnega volilnega reda, tako da bo obema strankama trajno zagotovljeno primerno zastopstvo v deželnem zboru.

G. Körber more torej k tolikim triumfom priložiti še jednega novega. Le žal, da so vsi triumfu sedanje vlade gibljejo le v jedni smeri. Ona triumfira vedno le z bokopustljivosti na naši strani. Radovedni smo, kdaj prične zmagovati nad nestrpnostjo, krivičnostjo in netoleranco na oni drugi strani!! Da vidimo, kdaj pripomore do primerne zastopstva tudi manjšinama v veleposestvu na Kranjskem in na Štajerskem!

Iz Rima pišejo v »Information«, da je diplomatični zastopnik Avstro-Ogrske v Rimu imel te dni z ministerskim predsednikom Zanardellijem več razgovorov o razideneh med Italijo in Avstro-Ogrsko glede afere zavoda sv. Jeronima in vprašanja Albanskega. Glede prve afere da ni več nikakega nesporazumljenja med Rimom in Dunajem. In tudi javno menenje da se začneja pomirjati. Hm, hm! Torej nič več nesporazumljenja ni med Rimom in Dunajem. Kakor poznamo mi ta naš »Dunaj«, dozdeva se nam, da je pripravljen tudi to žaljenje pogoltniti v svojem fenomenalnem samozatajevanju.

Ker pa dopisnik v »Information« povdarja le glede sv. Jeronima, da so difference poravnane, izhaja iz tega logično, da difference glede albanskega vprašanja niso poravnane! Še več: dopisnik si ne prikriva, da v Italiji narašča protivstniška, v Avstriji pa protitalijanska agitacija in da odnosi med obema državama niso najboljši. Zaključek iz tega dejstva bi bil torej, da je ta zveza nepopularna tu in tam in — nenaravna! In radi takih zvez izzivlja avstrijska diplomacija skrajno nezadovoljstvo svojih najboljših podanikov!

Car Nikolaj na Francozskem. Včeraj in predvčeršnjim so došle iz vse Francozke neštivilne množice ljudstva v Dunkerque. Mesto je bilo krasno ozaljšano in povsod plapolajo ruske in francoske zastave, posebno luka nudi nenavadno krasen prizor. Vse v luki zasidrane ladije so okrašene zastavami in ob obali je vse polno slavolokov.

Na vojno ladijo »Cassini« so se podali, med drugimi, predsednik Loubet, senatni predsednik Fallieres, predsednik komore Deschanel, ministri, francoski poslanik v Petrogradu, Montebello, admiral, Gervais, Fournier, Humann in Bienaimé ter general Lucas. Ko se je ladija »Cassini« oddaljila iz luke, je neštivilna množica, ki je bila zbrana na obrežju, isto burno pozdravljala; vmes pa so gromeli topovi.

Kljubu temu, da je bilo morje zelo razburkano, so bili vsi parniki napolnjeni radovednega občinstva.

Ob 9. uri zjutraj so s »Cassinijo« na visokem morju opazili carsko yahto »Standart«, katero spremljati vojni ladiji »Svjetlana« in »Variag«. V gotovi oddalji so se ruske ladije ustavile ter so nasprotijim prihajajoše francoske ladije pozdravile z 21 streli iz topov. Francozke ladije so odzdravile na isti način. Ko je ladija »Cassini« dospela do »Standarta«, stopila sta na krov istega car in carica. Poskušali so s »Cassinijo« spustiti v morje čoln, da bi se na istem Loubet pripeljal na rusko carsko yahto, a to je bilo onemogočeno vsled razburkanega morja. Francozke in ruske ladije so se na to podale proti obrežju ter se zasidrale na mirnejši točki. Ob 10. in en četrt se je Loubet v spremstvu ministerskega predsednika Waldeck-Rousseau-a in ministra za vnane posle, Delcasséja, v čolnu podal na yahto »Standart«. Na krovu sta ga pričakovala car in carica. Ko je Loubet stopal po stopnicah »Standarta«, zasvirala je na istem vojaška godba marziljezo. Car in Loubet sta si podala roko, na kar se je Loubet poklonil carici ter jej poljubil roko. Po prisrčnem pozdravu vladarjev in po predstavljenju spremstva sta vladarja na »Standartu« glegala mimo pljuče ladije francoske mornarice. Možstvo na istih je burno pozdravljalo rusko carsko dvojico ter navdušeno vsklikalo »vive le Russie, vive le tsar«. V gotovi oddalji je temu prizoru prisostvovalo ogromno radovednega občinstva na raznih parnikih. Loubet je ostal še kake pol ure na »Standartu«, na kar se je povrnil na ladijo »Cassini«. Radi nemirnega morja carska dvojica ni mogla povrniti obiska na »Cassinijo«.

»Standart« se je zasidral v luki okoli 2. ure popoldne. Ko se je car s carico izkreal na obrežju, pričakovali so ga tam Loubet, ruski poslanik v Parizu, knez Urusov in najvišji francoski dostojanstveniki. Župan dunckerqueski je ponudil carju in carici (po slovenskem običaju) kruha in soli. Ljudstvo je carsko dvojico entuzijastično pozdravljalo. Prodajalke rib so poklonile carici košek z zlato ribo.

Carska dvojica se je z Loubetom in drugimi odličnjaki med navdušenimi pozdravi množice podala v bližnjo palačo trgovinsko zbornice, kjer je bil pripravljen dejeuner. Istega se je udeležilo mnogo najvišjih odličnjakov.

Zdravijci obeh vladarjev, carja in Loubeta, bili sti jako prisrčni; na istih se vidi, da niste bili le formalni, temveč izraz čuvstev, ki so jima napolnjevala dušo. Loubet je s posebno laskavimi besedami izrazil svoje zadovoljstvo, da je tudi carica došla s svojim soprogom na Francozko. Navdušeni pozdravi mornarjev, je dejal Loubet, so le odziv prisrčnih čustev, ki jih goji ves francoski narod do ruskih vladarjev in do velikega ruskega naroda — svojega zaveznika. To zavezništvo postaja vedno intimnejše vsled medsebojnih simpatij in skupnih interesov politike obojih vlad. Francozka vlada je neizmerno hvaležna ruskemu caru za čast, ki jo je skazal Franciji se svojim posetom. Loubet je na to v imenu vsega francoskega naroda napil carju, carici, vsej carski družini in slavi ruske mornarice, ki se je ravnokar na skrajnem vstoku bratila s francozko.

Car je odgovoril, da je s posebnim zadovoljstvom prihitel v sredo prijateljskega francoskega naroda, zaveznika Rusije ter da je globoko ganjen na presrčnem vsprejemu. Napil je francoski mornarici, ki se je bratila z njegovo v kitajskih vodah; potem na zdravje predsednika in vse Francije. Obe zdravijci ste napravili najlepši utis na navzoče. Carjevim besedam pa je sledilo frenetično ploskanje.

Carska dvojica se je poslovila ob 4. uri popoldne od vseh odličnjakov ter se z Loubetom podala v Compiègne.

Vojna v južni Afriki. Iz Londona poročajo, da Kitchenerjeva proklamacija ni imela nikakega vpeha, temveč da se burske čete, ravno obratno, še celo množijo vedno bolj; ker se jim pridružujejo afrikanderji. Sumi se, da Buri udro tudi na portugalsko ozemlje. Na portugalskem se širi vedno bolj ogorčenje proti vladi, ki v južni Afriki tako servilno postopa nasproti Angležem.

Tržaške vesti.

Pogreb blagopokojnega škofa And. Mar. Šterka. Kakor javlja priobčeni sprevodni red, začne se slavnostni pogrebni sprevod v soboto dne 21. t. m. točno ob 9. uri zjutraj. Pogreba se udeležijo tudi bratovščine, vsaka s svojim križem, na katerem naj visi črna tančica.

Tudi slovenske bratovščine se udeležijo spreveda. Slovenska Marijina družba je odločila povodom te žalostne slavnosti pokazati v polni meri hvaležnost in ljubezen blagemu pokojniku, ki je bil njen ustanovitelj. »Marijine hčera« in »Marijine sestre« se zberó — vse v črni obleki, z društveno svetinjo in s svečami — v šoli sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu, najkasneje do 8. ure zjutraj. Od tam pojdejo za svojim društvenim križem na sprevod.

Za njimi pride »Bratovščina sv. Cirila in Metodija« tudi s križem svoje zastave. Delavci, kolikor jih ne bo na delu, skažejo zadajo čast svojemu škofu, ki jih je tako resnično ljubil.

Večnaja pamjat — našemu dobremu škofu!

Red za pogreb vladike Šterka. Pogrebni sprevod se bo dne 21. septembra ob 9. uri zjutraj pomikal v tem le redu iz škofovske rezidence: 1. Zavod za reveže. 2. Sirotišnica sv. Josipa. 3. Dekliški zavod »Elisabettino«. 4. Dekliški zavod »Albertinum« s sestrami Sv. Križa. 5. Deske ljudske šole. 6. Realki in gimnazija. 7. Obrtna šola ter trgovska in nautična akademija. 8. Veterani. 9. Bratovščine po običajnem redu. 10. Vojaška godba. 11. Redovniki in posvetno duhovništvo. 12. Stolni kapitelj. 13. Pontifikalni prelat. 14. Krsta, katero bo nosilo 8 duhovnikov. 15. Pokojnikovi sorodniki. 16. Osobje škofijske pisarne. 17. C. kr. civilna in vojaška oblastva. 18. Tržaški župan; koperski municipij. 19. Trgovinska zbornica. 20. Avstrijski Lloyd. 21. Druge korporacije. 22.

Ostali pogrebci. Na obeh straneh spreveda bodo delali špalijer piloti in mornarji avstrijskega Lloyda ter člani pobožnih bratovščin s svečami.

Iz škofijske rezidence se bo pomikal sprevod po ulicah: Cavana, Fontanone, Sanità proti velikemu trgu, po borznem trgu, Corsu, Barjeri in ulici Bosco v katedralko sv. Justa, kjer se bo darovala slovesna sv. maša. — V ulicah Cavana, Fontanone in Sanità ter v ulici sv. Justa do cerkve delalo bo vojaštvo špalir.

Socializem in naši socialisti. (Zvršetek.) Morda je čital odbornik iz Radovljice, kako je gospod Kristan na nekem shodu v Rojanu povdarjal potrebo slovenske šole v Trstu, tako, da smo bili že gotovi, da nam Kristan pribori to toli potrebno šolo. Oh, kako smo se motili! Isti Kristan je na nekem shodu pri sv. Jakobu izjavil, da njemu je ljuba »dobra« nemška ali laška šola, nego pa slovenska in v sedanje slovenske šole da bi ne pošiljal on svojih otrok, tudi če bi jih imel sto!

Kaj pa naj rečem o Kopaču? Menda ga ni človeka na svetu, ki bi tako strupeno sovražil vsakogar, ki v Trstu dela za narodno pravo slovenskega življa, kakor sovraži ta človek. Celó o prilikah, ko bi ga vezale vse druge dolžnosti — kakor n. pr. štrajk delavcev v Nabrežini — je svoje strupene napade na narodno stranko stavljal na prvo mesto, da-si ni narodna stranka, ni z jedno besedo, ni z jednim činom, skušala ovirati ga v njegovem prizadevanju za štrajkovce. Tem naravnije in umevneje je, ako je potem v »Edinosti« prišla reakcija!

Odbornik iz Radovljice še premalo pozna našega Kopača in resnično prav takozvanih tržaških socialistov sploh. Imamo pa v Trstu tudi resničnih socialistov. Radovljiški odbornik naj le pride v Trst in mi jih mu predstavimo. To so takomenovani »socialisti libertari«, svobodomiselní socialisti. Stranka še ni nastopila javno kakor taka, a nastopi, ako Bog da, o prihodnjih volitvah. Ta nova stranka je pa res za splošno in brezpogojno enakopravnost. A sestavili so jo ljudje, ki so bili nekdanj v sedanji oficijelni socialistični stranki, a so izstopili, ker imajo nekoliko drugačne pojme o bitstvu in namenih socializma, nego pa tržaški socialistični vodje, zlasti pa italijanski. Neki pošten in razsoden mož ter pravi socialist mi je pravil takih stvari iz socialističnega tabora, da so se mi kar lasje ježili. In zatrdil je, da ponjegovem prepričanju mora sedanja socialistična stranka propasti, ako skoro ne dobi drugih voditeljev, popolnoma neodvisnih od tržaške camorre. Socialistični stranki treba voditeljev, ki pojmiyo naloge in duh socializma, česar popolnoma in absolutno pogrešamo pri ljudeh a la Ucekar. Socialni ideji treba — tako mi je pravil nadalje dotični mož — ljudi, ki niso le socialistični agitatorji in petelinji, ampak, ki so tudi sociologi! Ljudij, ki ne bodo le kričali po shodih proti resničnim ali namišljenim sovražnikom socializma, ampak, ki bodo tudi znali mirno in stvarno proučevati socialni problem.

O Kopaču mi je zatrdil mož, da se je (Kopač namreč) o neki priliki, ko so razpravljali o socializmu in Slovanstvu, izjavil, da on sovraži vse Slovence in da mu je silno žal, da je tudi on te rase!

Toliko v pojasnilo odborniku iz Radovljice. Uverjen naj bo, da bi sedanji socialistični vodje v Trstu — ako bi imeli toliko moči v rokah kakor svoj čas španski jezuiti, ali pa francoski revolucionarji pod konee 18. stoletja — zahtevali, da vsi Slovenci, ki za svoj narod reklamirajo enakomernost z Italijani, morajo položiti glavo pod giljotino...!

Mednarodni socialist.

19-krat v 39 vrstah imenuje zadnji »Rdeči prapor« ime našega urednika Cotiča, da bi mu zabil v glavo, česa da Cotič ne ve in ne umeje. Cotič pa počne zabresti v neslavnost, da bi razkladal pred svetom, kaj da zna, ali da bi hotel bahariti, da ve, zna, nego urednik »Rdečega praporja«. On je namreč tega skromnega menenja, da v takih stvareh je najbolje, ako se sodbu prepušča — drugim: čitateljem, javnosti! Le ta mala opazka bodi mu dovoljena, da »Rdeči prapor« nimalo še ni dokazal svoje znanosti s tem, da govori, kako bi se Cotiču v glavi zavrtelo, ako bi prečital spise — Maltatulijske! Ne, dragi gg. okolo »R. P.«: duševna veličina tega avtorja ni še noben dokaz o vaši duševni veličini in vam ne daje pravice, da se rogate nevednosti Cotičevi!

Da bi meritorično odgovarjal na dotično

notico, ni stvar g. Cotiča, kajti uredniki »R. P.« naj vedo, da so zopet enkrat zagnali v kriva vrata. V sporazumljenju z avtorjem dotične notice, ki je v »R. P.«, v eni sami notici 39 vrst izvalila 19 Cotičev, naznanjamo tu, da je notice v našem listu pisal g. Fran Klemenčič, torej gospod izven našega uredništva.

Neki lažnjivec, ki v svojem dopisu o smrti škofa Šterka, v židovskem listu »N. F. Presse«, vso krivdo na tržaških konfliktih meče na pokojnega vladiko in predstavlja magistratne mogotee kakor sama nedolžna jagnjeta, laže tudi, da je škof dovoljeval slovenskim pobožnim družbam prihajati v procesije z zastavami v narodnih barvah!! Ta — lopov piše tudi gorostasno bedastočo, kakor da je radi Italijanom sovražnega vedenja škofovega nekaj dijecezanov prestopilo v — pravoslavno vero. Slednjič se ta — lopov roga pokojnemu, da v Slatini se je mogel še veseliti na pohrvačenju zavoda sv. Jeronima v Rimu, v Trst dospelšega pa ga je že zalotila smrt!

E da, tolovaji so povsodi jednaki. V Rimu napadajo tujo last, na Dunaju pa — tujo čast in — resnico!! Lahko si dajo roko oni v Rimu in oni v redakejskih izbah na Dunaju.

Najponižnejše vprašanje. Pišejo nam: Svoječasno je nekdo vprašal po »Edinosti«, kaj da je z nekim Dussattijem in z še nekom drugim, ki sta zagrešila javno nasilje, ne da bi bila pozvana na odgovor.

Ker nismo čitali nikakega odgovora na dotično javno vprašanje in ker ne vemo, so-li pozvana oblastva sploh kaj odgovorila, se obračamo danes do slav. uredništva »Edinosti«, naj nam ono javi, kako je s tu omenjeno afero! Ob enem bi prosili to slavno uredništvo, naj nam blagohotno pove, kaj se je zgodilo z onimi štirimi laškimi podaniki, ki so bili prijeti na Trsteniku, ker je letel nanje sum, da so požigali gozdove? Kajti do sedaj nismo čitali nikjer, so-li bili obsojeni ali oproščeni?!

(Odgovor uredništva: V odgovor na gornja vprašanja javljamo, da tudi nam ni nič znano o prvo navedenih slučajih in da torej ne moremo vstreči želji dopisnikov. Isti naj se obrnejo torej do dotične pristojne sodne oblasti, ki lahko ugotovi opravičeni radovednosti njihovih. Mi smo sami radovedni, kaj se je zgodilo v navedenih slučajih; zato prosimo zainteresirane, naj nam sporoče, čim kaj izvedo! Oni laški podaniki pa, ki so bili aretirani na Trsteniku, so bili — v kolikor se še spominjamo sedaj — oproščeni.

Narodne pesmi v tržaški okolici. Prejeli smo in objavljamo, prepisuje dopisniku vso odgovornost:

Pod tem naslovom naznanjati v Vašem cenjenem listu pevski društvi »Velesila« in »Slava«, da bosti nadaljevali lani zapričeto delo za uvedbo narodnih pesmi med naš narod. Lani je bila v to svrhu razpisana nagrada za najboljše nove kompozicije narodnih pesmi, letos sta šla odbora omenjenih društev še dalje in namerjata uvajati ne samo na novo komponirane narodne pesmi, temveč tudi nov tekst. Naj mi dotični gospodje odborniki oprostite, ali meni vsaj se zdi, da to postopanje ni nič drugega nego točno kopiranje laške maare o postopanju za uvedbo novih narodnih pesmi med narod. Čudno se mi vidi, da dotični gospodje niso še spoznali, da je način uvajanja narodnih pesmi med narod, kakor ga izvršujejo Lahi, popolnoma pogrešen. Oni so prisiljeni, da tako postopajo, ker laško ljudstvo ni pristopno za vzvišenejša čutila in ker je le z vso silo morejo držati v nikakem laškem duhu. Pesmi, ki jih uvajajo med laško ljudstvo na Tržaškem, so pod vsako kritiko, in ako bomo postopali tudi mi, kakor postopajo oni, bodo tudi naše nove narodne pesmi pod vsako kritiko. Če že hočemo po vsej sili posnemati Lahe, posnemamo jih vsaj v tem, kar nahajamo v njih dobrega. (Če imajo sploh kako dobro lastnost na sebi? Op. stavčeva.) ne pa ravno na slabem. Jaz sem odločno proti temu, da bi se med naš narod uvajale take, popolnoma v laškem duhu komponirane pesmi, kakor je ona »Tak je krasna, tak je mila...« Naša naloga je ne samo ta, da ohranjamo materini jezik, temveč moramo v prvi vrsti gledati na to, da med našim ljudstvom ohranimo in okrepimo narodni duh! Čim je narod — zgubil svojo individualnost, zgubi potem hitro tudi svoj jezik. Mi imamo krasnih narodnih pesmi in le-te skušala naj bi naša pevstva društva takorekoč infiltrirati med ljudstvom. — Eksperimenti z novimi pesmami ne izlajo nič. Oni delujejo

le za moment ter potem zopet izpuhtevajo polagoma. Njihov uspeh je jednak učinku deroče plohe, ki spira le zemeljsko površje, a ne prodira v zemljo, katere površje se posuševa ob najmanjšem pihu burje. Jaz sem svoječasno obširno pojasnjeval, kako naj bi se postopalo z uvajanjem narodnih pesmi med naše ljudstvo, nekateri pa so hoteli izvesti to stvar imenitnejše, a naj bodo prepričani, da so jo zavozili. No, pustimo to! Ako že hočejo na vsaki način imeti raje novih slabih, nego starih a lepih narodnih pesmi: fiat voluntas eius! Ali naj ne zahtevajo nikar, da jim bodo skladatelji komponirali ravno tiste nove, mogoče še slabo skrpane pesmi, ki jih jim predlože oni. Skladatelju se ne sme vezati rok, ako se hoče kaj v resnici mojsterskega od njega.

Iz pred naših sodišč. Hugo Gortan je bil svoječasno pred tukajšnjim okrajnim sodiščem obsojen na 7-dnevni strogi zapor, ker je 21. junija s svojim vedenjem razžalil tri c. in kr. kadete pehote. Naši čitatelji se bodo morda še spominjali, da so istega dne v kavarai Chiozza zbrani irredentisti sikali mimogredočim kadetom, Hugo Gortan je bil ostentativno zakričal »pagare!« (plačati), vsled česar je bil od okrajnega sodišča obsojen, kakor omenjeno gori. Gortan se je prizval na deželno sodišče, katero pa je včeraj prvotno kazen potrdilo.

Drobne vesti. Aretovanje. Sinoči so aretirali v svobodni luki nekega 25-letnega Ivana G. iz Trsta, ker so našli pri njem 2 kg grozdja, ne da bi bil na dotično vprašanje mogel pojasniti, kje je dobil grozdje.

Surovost. 64letnega težaka Josipa D., stanujočega v ulici del Veltro, so aretirali včeraj, ker se je nedostojno izrazil o pok. škofu. Surovež pač ne pozna zapovedi: spoštaj mrtve!

Nesreča. 66-letnemu zidarju Valentinu Stefanutti iz Sv. Križa je padel kamen na glavo in ga težko ranil. Ponesrečenca so odpeljali v bolnišnico.

Našli utopljenca. Včeraj zjutraj so v bližini sv. Andreja našli nekega utopljenca, ki je popolnoma nepoznan. Komisija, došla na lice mesta, je dala truplo odnesti v mrtvašnico pri sv. Justu.

Z okna padel. Včeraj popoldne se je 4-letni deček Aldo Benedetti, stanujoči v ulici del Pozzo št. 5, igral na oknu prvega nadstropja. Kar je izgubil ravnotežje in padel na ulico. Ljudje, ki so šli mimo po ulici in videli nesrečo, so prihiteli k dečku. Dečka, ki ni dal ni znamenja življenja od sebe, so odnesli v bolnišnico, kjer so zdravniki konstatirali, da je sicer nevarno ranjen in pretresen, ali da je vendar upanje, da ozdravi zopet.

Poskušensamomor. Gospoda Henrik Koe in Simon Koe sprehajala sta se sinoči ob 7. uri zvečer po ulici Miramare, ko sta naenkrat ne daleč od sebe začula neko stokanje. Hitela sta torej nekoliko v stran, od koder je prihajalo stokanje. In glej: zazrla sta nekega mladeniča okrvavljenega, a poleg njega samokres, iz katerega se je še kadilo. Moža sta takoj pogodila, da imata opraviti s poskusom samomora. Ko sta ga nekoliko pregledala in videla, da se je nesrečnejš rnil v glavo, hitela sta takoj iskat zdravnika. Za četrte ure je prišel zdravnik, mu podelil prvo pomoč in dal nesrečnejša prenesti v bolnišnico.

Pri nepoznanec so našli neko pismo, iz katerega je sklepati, da se isti piše Josip K. in da je z Dunaja doma.

Dražbe premičnin. V petek, dne 20. septem. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled navedbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Kandler 2B, hišna oprava; ulica Carpišon 5, hišna oprava; trg Giuseppe Verdi, hišna oprava; ulica Rossetti 3 in trg Scoreola 3, (Brenghem) kočija; Kontovelj 70, krava; Greta 60, hišna oprava; ulica Stadion 27, oprema v zalogi in jestvine; ulica Rossetti 4, hišna oprava; ulica Boscchetto 30, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 17° 0, ob 2. uri popoldne 22° 5 C°. — Tiakomer ob 7. uri zjutraj 762.7. — Danes plima ob 1.28 predp. in ob 12.00 pop.; oseka ob 5.40 predpoludne in ob 7.55 popoldne.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda je ob priliki krsta Danila Nabergejevega nabrala gospica Anica Nachtigall 5 kron. Bog živi navorojenčka in botre!

Izlet »Tržaškega Sokola« v Lonjer, ki bi se imel prirediti minolo nedeljo dne 15. t. m. preloži se je na prihodnjo nedeljo dne 23. t. m. Sokoli v društveni obleki se zbirajo v nedeljo popoldne pri sv. Ivanu v »Narodnem domu«, od koder odkorakajo točno ob 3. uri popoldne ob zvokih sokolskega roga proti Lonjerju, kjer se bo na vrtu konsumnega društva vršila veselica z javno telovadbo na drogu, petjem, godbo in plesom.

Z ozirom na to, da so naši vrli Lonjerci med najzavednejši okoličani in trdni zaščitniki narodne stvari ob naši narodni periferiji (kar so nam pokazali že tolikokrat in o raznih prilikah), bilo bi želeti, da se »Sokolom« vse zavedno občinstvo poleti v Lonjer, da pokažemo vzajemnost narodnega meščanstva z našimi okoličani, zato, prijatelji in gosti: na svidenje v Lonjerju! Na zdar!

Škedenjski orkester priredi v oktobru ples v veliki dvorani ge. Marije Sancein Čemot. Natančneje se objavi pravočasno.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Zavod sv. Jeronima.** Občina Marezige pri Kopru je odposlala na kardinala Rampollo sledečo brzojavko:

Iskreno udani sinovi sv. cerkve, zahvaljujemo svetega očeta na buli »Slavorum gentem«.

Babič, župan.

Na ministra Goluchowskega: Imenom kulture in civilizacije protestiramo proti divjaškemu napadu na zavod sv. Jeronima v Rimu, proseči Vašo ekscelenco, da se potegneta za prava hrvatskega naroda.

Babič, župan.

× **Pevsko-tamburaško društvo »Sloga« v Zmetu** priredi dne 22. septembra zabavo s sodelovanjem društev: »Istarska Vila« iz Kastva, »Lovor« iz Opatije in »Primorski Hrvat« iz Trstata. — Na zabavi bo svirala vojaška godba polka št. 96. — Začetek ob 4. uri in pol popoldne.

Vesti iz Kranjske.

* **Toča.** V Mokronogu je v nedeljo padala toča, ki je povzročila veliko škodo po vinogradih. Pa tudi ajdo in proso je potolka. Kakor krvava, britka ironija se glasi, kar čitamo v »Slovenec«:

Dasi bi se marsikdo najraje zjokal, ko gre mimo potolčenih njiv in vinogradov, vendar si ne upa nihče prositi za odpis davka, ali za državno podporo, ker se boji, da bi komisija zopet ne priznala nobene škode in bi reveži morali plačati še stroške za komisijo. Sicer pa bo čez 7 tednov, ko bi utegnili komisija priti cenit škodo, že sneg pokrival hribe in doline.

Vesti iz Štajerske.

— **Lep narodno-kulturni praznik** so imeli v nedeljo pri Ormožu: otvorili in blagoslovili so novo slovensko šolo za tamno okolico. Naroda se je zbralo nad 4000 glav, dočim se jih je lani, ob otvoritvi nemške šole, zbralo komaj sto klavernih obrazov.

— **Povodenj v Celju.** »Domovina« poroča: V noči od petka na soboto je silen nalive povzročil, da je Savinja in potoki, ki teko mimo mesta, narasla tako silno, da se je vodovje razlilo čez bregove ter poplavelo bližnjo okolico. Mestni park je bil ves pod vodo istotako so zunaj v Gaberjih nastala čez noč kar cela jezera.

Telovadno društvo »Tržaški Sokol«

S naznanja svojim članom in prijateljem telovadbe, da se je zopet otvoril telovadni tečaj za gojence. Telovadba bo pod vodstvom izprašanega učitelja vsako sredo in soboto, in sicer za mlajše od 3—4, za starejše in izurnejše po od 4—5 popoldne, za gojence posebno potrebne vaje.

Ker je dandanes že obče znano in dokazno od higijenikov, kako telovadba upliva toliko na razvoj in rast človeškega telesa, kolikor na razvoj človeka sploh, naj roditelji skrbijo še posebno, da bodo gojenci redno zahajali k vajam. Posebno sedaj po zimski naši mladina prisiljena posedati po sobah, kjer je večinoma ni mogoče proizvajati take vaje, katere bi bile koristne njihovi rasti.

Vpisuje se vsako sredo in soboto popoldne od 3—5 ure. Členarina znaša mesečno 25 nč. — Na zdar!

Družba sv. Mohorja.

Naša družba šteje letos 76.110 udov, to je 2486 udov manj, kakor lani. Udje se razdele po posamičnih škofijah tako-le:

1. Goriška nadškofija 8.599 t. j. 11 manj kakor lani.
2. Krška škofija 6.208 t. j. 160 manj kakor lani.
3. Lavantinska škofija 23.771 t. j. 2.025 manj kakor lani.
4. Ljubljanska škofija 29.587 t. j. 519 manj kakor lani.
5. Tržaško-koperska škofija 4.041 t. j. 25 več kakor lani.
6. Sekovska škofija 598 t. j. 34 več kakor lani.
7. Somboteljska škofija 351 t. j. 7 več kakor lani.
8. Zagrebška nadškofija 479 t. j. 66 manj kakor lani.
9. Senjska škofija 206 t. j. 7 manj kakor lani.
10. Poreška škofija 136 t. j. 6 več kakor lani.
11. Djakovska škofija 65 t. j. 3 več kakor lani.
12. Bosniška škofija 226 t. j. 11 manj kakor lani.
13. Videmska nadškofija 185 t. j. 9 manj kakor lani.
14. Razni kraji 541 t. j. 15 več kakor lani.
15. Amerikanci 908 t. j. 104 več kakor lani.
16. Iz Afrike in Azije 209 t. j. 128 več kakor lani.

Z razpošiljanjem letošnjih družbenih knjig smo začeli dne 18. septembra in prizadevali si bomo, da častiti udje dobijo knjige čim le bo mogoče. Zaboje s knjigami odpravimo po tej le vrsti: Amerika in Afrika, lavantinska, krška, ljubljanska, tržaška in goriška škofija ter razni kraji. Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, čim dobijo »avisos«, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bo sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamični udje.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zavoji ne bodo zastavljali prostora, katerega nam itak priznanjuje na vse strani.

Razpošlje se udom vkup 456.660 knjig. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem! Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljajte jih ter vrnite v sreih njihovih ljubezen do Boga in domovine!

V Celoveu, dne 18. septembra 1901.

ODBOR.

(Dalje na četrti strani.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA: Via Tesa, vogal Via Limitanea

ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

Brzjavna poročila.

Povrnitev cesarja z vaj.

DUNAJ 19. (B) Njeg. Vel. cesar se je povrnil danes jutraj z vojaških vaj v južno-zapadni Ogrski. Cesar se je odpeljal v Schönbrunn.

Smrt Mac Kinleya.

WASHINGTON 18. (B.) Vsi člani kabineta, izvzemši državna tajnika Haya in Longa, so se podali s predsednikom Rooseveltom v Kanton. Hay in Long sta na željo predsednikovo ostala v Washingtonu, ker predsednik meni, da nekaj členov kabineta mora ostati tu. Iz dobrega vira se čuje, da so vsi člani kabineta vsprejeli ponujeno jim zopetno imenovanje na njihova mesta, ter da so pripravljene podpirati predsednika Roosevelta z vsemi svojimi močmi v nadaljevanju politike Mac Kinleya.

KANTON 18. (B.) Od ranega jutra prihajajo tisoči oseb v mesto, vlak s truplom Mac Kinleya je dospel semkaj o poludne. Mnogi so stale že več milij pred Kantom, pričakuje vlak v tihi žalosti. Ko je gospa Kinley stopila iz vlaka, jo je žalost tako premagala, da so jo morali spraviti v voz, ki jo je odvel domov. Krsto so odveli na dvorišče hiše Mac Kinleyeve. Mnogo dostojanstvenikov je v vozeh spremljalo krsto. Kasneje so dovolili občinstvu na dvorišče, kjer je na tisoče ljudi korakalo mimo krste.

Car na Franeozkem.

PARIZ 19. (B) Policija je odredila večeraj preiskavo v uredništvu anarhističnega lista »Libertaire« in sicer radi nekega ščunvalnega članka, naperjenega proti carju ruskemu. Policija je zasegla mnogoštevilno spisov ter je aretirala odgovornega urednika Grandidierja; zapreti hočejo baje tudi pisca inkriminiranega članka, pisatelja Lorenta Tailhadeja.

COMPIÈGNE 18. (B) Med »dejeunerm« v trgovinski zbornici v Dunkerqueu se je car ruski prijateljski razgovarjal z ministrskim predsednikom Waldeck-Rousseau, sosebno o napredku vojne mornarice. Carica, dasi je vidno utrujena vsled vožnje po morju, je vendar vsprejela povabilo na »dejeunerm«. Mej vožnjo iz Dunkerque v Compiègne je vladarska dvojica sama ostala v salonskem vozu, da se odpočije od trudapolnega potovanja.

Bolgarska hoče najeti posojilo.

SREDEC 19. (B) Minister za zunanje stvari, Danev, je odšel na Dunaj. V kolikor se zna, odpotuje isti z Dunaja v Pariz baje radi pogajanj za najetje posojila.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 19. Lord Kitchener brzjavlja iz Pretorije dne 17.: Neka patrulja gardijskih grenadirjev pod poveljstvom poročnika Rebowa je bila na neki farmi v bližini Reitsidinga, na črti De Aar Namoporta, obkoljena in po trdovratnem odporu zajeta. Poročnik Rebow in še jeden mož sta bila ubita, dva moža pa težko ranjena. Neki narednik je utonil v reki, ko je hotel tja čez na pomoč.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KAŠTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizirana in stavljeni pod stalno kontrolo zaveza za kemično analiziranje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregleda kvariranja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizirani zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najkvalitetnejša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kaštelov pri Splitu	34
Fino vino iz Vise	34
Vino Opello	38
Belo vino iz Vise	40

Zahtevajte vselej jamstvo znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Teodor Slabanja

srebrar

v Gorici, ulica Morelli št. 12,

prilaga prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Novo tržasko pogrebno podjetje

se je premestilo

s pisarno in zalogo pogrebnih predmetov na Piazza delle Legna 4.

To podjetje si je pred kratkim nabavilo nove in elegantne vozove, potrebščine, in obleke, vsprejelo v svojo službo novo in praktično osebje ter vsprejema pogrebe kateregakoli razreda po lastni tarifi.

Podjetje preskrbi tudi kolikorsibodi vozov pri spremljevanju pogrebov na pokopališče.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalijskih, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinerega.

— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsa, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

Štefan Cruciatti

ornamentalni kamnosek

v Trstu, via della Pietà št. 25.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in komplementarnega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slanega ali žaganega mramorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.

(Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati modrei, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensorji, elektroterapijski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurška zdravljenja, angleški predmeti od gumijske in nepremočljivih snovi.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

prilaga slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Grand Hôtel-Restaurant Obelisk

OPČINA

— Nova lastnika ravnatelj Berrettini & Cattaneo. —

Valikanski vrt in veranda. — Krasen razgled.

Izvrstna kuhinja || Plzensko in Kulmbaško pivo.

dobro perskrbljena vsaki čas. || Specijaliteta: Kraški teran.

KEGLJIŠČE. — LAWN-TENNIS. — KROGLJIŠČE. — BILJARD. — TELOVADNE PRIPRAVE.

| Telefon št. 657. |

Ob nedeljah in praznikih v lepem vremenu vozne zveze od restavracije „Central Pilsen“ na Opčino.

Najzmernejše cene. Točno postrežbo vodi lastnika-ravnatelj osebno.

Vsakojočka pojasnila daje in slučajna naročila prejme gospod BERRETTINI

„Nova restavracija Centrale Pilsen“, (Trst Via Torrente 10)

z vrtom, kamor ne pride prah, ker je v zavetju. || Kegljišče. ||

Izvrstna kuhinja dobro perskrbljena vsaki čas. — Poštene cene. — Najtočnejša postrežba.

Prave

kranjske klobase

velike po 18 kr. ena, šunke s kože ali brez kože po 90 kr. kilo, prešičje s sive brez kosti po 40 kr. klg., slanina in suho meso po 70 kr. klg., salame po 80 kr. klg. Vse to pošilja proti povzetju

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Pravi brinovec liter 1 gld. 20 kr.

Prvo primorsko podjetje za

razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

Anton Baretto

sodar

TRST — Viccolo Cieco št. 4. — TRST

naznanja slavnemu občinstvu, da ima v zalogi staro in novo vinsko posodo od 20 litrov višje. Izgotavlja vsake vrste posodo in v sodarsko stroko spadajoča dela. Se priporoča rojakom v smislu gesla: Svoji k svojim!

Na prodaj.

Zaradi bolezni v družini se prodaja lepó urejena trgovina. Ista se nahaja sredini mesta in je aktivna.

Naslov pove iz uljudnosti uredništva »Edinosti«.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije.

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2, nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

„Durator.“ Podplati so zastoj, ako vsakdo rabi „Durator“ ter žnjim 3—4 tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več in jih voda ne obrabi. Cena jedni škatljci z navodilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mironicah, specijalnih prodajalnicah, trgovinah z nšnjem in obnavljam. Kjer se ga ne vdoči, naroči naj se ga z 1 K 20 stot. franko naravnost pri glavnem zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Michalup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

Josip Bizjak

urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznanja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinejših kakor tudi velikih stenskih; obljublja, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Nova čevljarnica

„Alla Corsia Giulia“ Fran Benčiča v Trstu ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obnavlja vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu- in inozemskih tovarn. Izvršuje točno vsako naročbo po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se dogotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalijskih, navadnega in najfinejšega olja, najfinejše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsa itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Operatèr kurjih očes,

(Kalistvan specializist Giordani, ima svoj ambulatorij v Via Stadion 3. I. ki je odprt od 8 predp. do 6. pop. ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Zaloga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Pozor stariši!

Snažno zakrpani čevlji prihranijo nove, kar popravlja prav točno in po nizki ceni vratar hiše št. 3, na trgu S. Giovanni, tik lekarna Leitenburg.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Od danes naprej se prodaje istrski teran po 32 nvč., za na dom po 30 nvč. liter. Rebuta iz Brd po 32 nvč. liter. Vinski očet po 12 nvč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pripravljene. Pivo I. vrste po 20 nvč. liter. Na debelo po zelo ugodnih cenah.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh sogov za vsak stan od najbošega izdelka. V zalogi ima: podobne na platno in šipe, ogledala, žime za patno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obrok.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali goudi brez oq

Remeljni v velikem izboru, bukove debal orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderin št. 10.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.